

● S Titom v revoluciji in v narodnoosvobodilnem boju ter pri graditvi naše socialistične samoupravne družbe

TITO — NENEHNI VIR DELAVSKIH SPOZNANJ

Razmišljati o življenjski poti marksista, revolucionarja, politika, vojskovodje, državnika pomeni razmišljati o zgodovinskem obdobju, ki ga v mejah svojih doseženih in obsegajočih obzorjih opredeljuje velika osebnost. Takšna je tudi življenjska pot tovariša Tita, pot skozi zgodovino, ki je v njej zapustila neizbrisne sledove. Zaorala je globoke brazde na njivi, s katere nič več ne žanje stoletni gospodar — izkoriščevalec, temveč delavec, ki seje in dela v potu svojega obraza.

Titova spoznanja so nadaljevanje misli največjih revolucionarjev v zgodovini človeštva, ki obetajo svetlejšo prihodnost vsem in povsod, tudi tistim, ki še vedno trpijo bedo in pomanjkanje in se še ne morejo izviti iz mraka nevednosti in zatiranja. Spoznanja, zamisli pa niso ostajala v njem, ampak jih je znal presejati v miselnost in aktivnost vseh Jugoslovancev. Vzbrstela so z našo samoupravno stvarnostjo, ohranjajo jih mladi rodovi, prevzeti s spoznanji in vizijami, ki jih je odločno, jasno in prepričljivo ustvarjal in razglašal naš tovariš Tito.

Bil je velikan, ki je zmogel seči do vrha vseh političnih dogajanj, a obenem ostajal neposreden, preprost, človeški in razumevajoč. Ob vsakem stiku z ljudmi so se pokazale njegova veličina, njegova skrb in razumevanje za težave in probleme vseh ljudi ter vsakega posameznika.

Ob žalostni novici o njegovi smrti smo za trenutek onemeli, toda Tito in njegove ideje ostajajo z nami. Ostaja kot živ studenec, ki bo odslej v daljino prihodnost napajal ljudi s spoznanji o tem, kako uveljavljati interese delavskega razreda in kako se je treba bojevati za mir. Prav to je neminljiva oporoka našega Tita, ki bo ostal zgled nam in poznejšim rodovom.

Za to pa mu dajmo našo zavzetost za razvijanje našega samoupravnega socializma, našo enotnost bratskih narodov in narodnosti in našo neomajno odločnost v boju za neodvisnost in miroljubno sožitje med narodi.

NINA JEVIŠNIK

CIVILNA ZAŠČITA

Enakopravna komponenta splošne ljudske obrambe

Civilna zaščita se je razvila v pomembno družbeno silo, ki mobilizira na tisoče občanov vseh let obeh spolov. Tako je civilna zaščita najmočnejše organizacijsko in kadrovske usposobljena komponenta splošne ljudske obrambe. To nenehno potrjuje tudi s svojim praktičnim delovanjem, saj je solidarnosti odsever in potreba enotnih interesov naše skupnosti in njene obrambe. Prispeva pa tudi h graditvi visoke in trdne družbene in bojne morale. V rednih razmerah njena organiziranost in množičnost močno prispevata k splošni pripravljenosti družbe, v izrednih razmerah pa k preprečevanju zmede in panike.

Splošna smer razvoja civilne zaščite je tudi v naši občini dobro zastavljena in v zadnjih letih nenehno napreduje. Seveda pa še naletimo na težave in pomanjkljivosti. V zavesti ljudi in vsebini dela mnogih družbenih subjektov bi bilo treba še marsikaj spremeniti, da bi bila civilna zaščita na ravni resničnih potreb in možnosti. Tudi 11. kongres ZKJ je v zvezi z zaščito ljudi in materialnih dobrin pred naravnimi in drugimi nesrečami in vojnim razdejanjem posvetil vso pozornost civilni zaščiti. Poudarjena je bila potreba po močnejši družbeni in politični dejavnosti v skrbi za nadaljnji razvoj civilne zaščite, da bi lahko še uspešneje izvajali svojo vlogo v miru in vojni.

Za organiziranje in usposabljanje civilne zaščite vlagamo precejšnja sredstva in izvajamo mnoge dejavnosti, kajti vsi družbeni subjekti se zavedajo pomena te komponente splošne ljudske obrambe in družbene samozščite. Toda še vedno se dogaja, da nanjo mnogi gledajo bolj z organizacijsko-tehničnega kot z družbeno vsebinskega stališča. V nekaterih okoljih civilna

zaščita še vedno ni sprejeta kot vsakodnevni interes delovnih ljudi in občanov in ni v zadostnem obsegu del njihovih vsakodnevnih dejavnosti. To je treba odločno odpraviti, da bi zagotovili njen vsebinsko bogatejši in dinamični razvoj. Načrti razvoja civilne zaščite in vsebine njenega delovanja morajo biti zasnovani na realnih ocenah morebitne vojne in pustošenja, ki bi ga povzročilo sodobno jedrsko in konvencionalno orožje, prav tako pa tudi na oceni ogroženosti ob naravnih in drugih večjih tehničnih nesrečah.

Poleg tega je nujna neprestana skrb vseh subjektivnih sil za usposabljanje družbenih in drugih organizacij, ki so pomembne tudi za civilno zaščito. Prav tako pomembna naloga je tudi izboljšanje programov in vsebine dela teh organizacij na področju množičnega pouka, še zlasti mladine. Spričo večje nevarnosti požarov v miru in v morebitni vojni je treba izboljšati tudi protipožarno zaščito. Zato je treba krepiti in organizirati poklicne in prostovoljne gasilske organizacije.

Te in še druge naloge, ki se našajo na civilno zaščito, bo mogoče uspešno reševati če bomo dojemali, da zaščita in reševanje ljudi in materialnih dobrin postajata glede na ogromno rešilno moč sodobnega orožja in na čedalje pogostnejše mirnodobne katastrofe prvorazredni element obrambe in samozščite vse naše skupnosti. Z uspešno zaščito bomo zanesljivo prestali začetno obdobje morebitne vojne, zmanjšali učinek presenečenja ter obdržali bojno moralno in pripravljenost v zmago.

Z nenehnim poudarjanjem in pojasnjevanjem, da je civilna zaščita vsakodnevni interes vseh delovnih ljudi in občanov, jo bomo čedalje bolj organizirali na širši družbeni podlagi. Povsem naravno je, da je delovni človek, samoupravljalca motiviran za zaščito tega, kar ima in kar ustvarja. Treba ga je objektivno in v celoti obvestiti o nevarnostih, ki jim utegne biti izpostavljen v miru in vojni. To bo povečalo njegovo odgovornost za svojo zaščito, s tem pa tudi pripravljenost, da se vključi v razne aktivnosti civilne zaščite. Naloge civilne zaščite pa morajo izhajati iz konkretnih razmer in potreb vsakega okolja. Zato je težišče delovanja civilne zaščite tam, kjer ljudje živijo in delajo. O njej je treba konkretno razpravljati in odločati v krajevnih skupnostih, v tozidih in v občini kot osnovni družbenopolitični skupnosti.

JANKO LJUBIČ

● REDNA LETNA SKUPŠČINA OGZ LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Več vsestranskega sodelovanja

Pred kratkim so se zbrali delegati gasilskih društev naše občine, člani UO, NO zveze in gostje na redni letni skupščini, ki je bila v gasilskem domu v Zg. Kašlju.

Skupščino je odprl predsednik naše OGZ Ivan Miklavš, po izvolitvi organov skupščine pa je predsedujoči Avgust Trplan dal besedo predsedniku zveze, ki je poročal o delu zveze in njenega sekretariata v zadnjem letu. Razen GD Prežganje so vsa gasilska društva imela redne letne občne zbornice. UO je imel pet rednih sej. Adaptiranih je bilo več gasilskih domov, oziroma je adaptacija nekaterih v teku. Le-te je najbolj potreben gasilski dom GD Zadobrova-Sneberje. V bodoče se bo treba bolj opirati na srednjeročne načrte, posebno glede finančnih sredstev za potrebe društev in zveze. V KS pa bo treba še bolj sodelovati s štabi

CZ, LO in DS, posebno pri izdelavi obrambnih načrtov v KS in tozidih. OGZ je dobro sodelovala s SIS za varstvo pred požarom naše občine.

O operativnem delu zveze je poročal poveljnik zveze Ivan Trkov. Ustanovljeno je bilo teritorialno GD Klopce, industrijsko GD SAP pa se je preoblikovalo v IGD SAP-Viator, s sedežem v Šiški. Vsa gasilska društva so prejela delovne obleke in plašče, vsa društva so tudi opremljena z vozili manjšega tipa, črpalkami in tlačnimi cevmi. Nabavljena so bila štiri modernjša vozila. Pereč problem je še oprema za reševanje in zaščita

oprema.

Večina društev je sodelovala pri gašenju manjših požarov na terenu in v tozidih. Društva so seudeležila tudi občinskega tekmovanja in tista, ki so dosegla normativ 80% točk, so se uvrstila v nadaljnje tekmovanje, ki bo ob republiškem 9. kongresu v Brezicah. Iz naše občine so se na to tekmovanje uvrstili enota vojašnice Bratstva in enotnosti ter moška in pionirska desetina GD Sostro. Pionirske desetine so se udeležile pionirskega tekmovanja za dan mladosti. Za pokal Šaleške doline je tekmovalo devet desetih. Društva so sodelovala tudi v lanski sklepni akciji NNNP.

Na koncu se je Ivan Trkov zahvalil vsem poveljnikom za

● MEDVOJNI KOMUNISTI PRIPOVEDUJEJO

»Mama, saj to ni kruh!«

»Jeseni leta 1942 so ljudi zapirali vsak dan, proti večeru in jutru smo šli strelje pušk iz Gramozne jame, bili smo lačni in brez kart za hrano. V Saturnusu je bilo vse manj moških, kajti množično so odhajali v partizane. Na dvorišču tovarne so se v barakah naselili italijanski vojaki, okrog poslopja pa so hodili fašisti, tisti 'ta pravi', najhujši, ki so imeli cofo na kapah.«

Vsega tega in še marsikaj drugega se še danes živo spominja Marija Omahen iz Zadvora. Kadar ji steče beseda in se v mislih vrne v tiste čase, pripoveduje tako zavzeto, da tudi pred poslušalcem zaživijo dogodki in doživljaji iz vojnih dni. Kako so na primer zbirali orožje za partizane ali kdaj je bila sprejeta v partijo, spominja se Vide Pregarc, pa tudi tega, kako so jih aktiviste, fašisti skoraj zasacili na nekem sestanku. Ob vsem tem pa zamišljeno doda: »Bili smo tako lačni. Naši otroci sploh niso poznali kruha. Ko je hčerka prvokrat, že po vojni, videla žemlje, je rekla: »Mama, saj to ni kruh!«

Tako so neko noč leta 1942 v Saturnusu na tovarnjak, s katerim so odvažali ugasko, naložili precej orožja, namejnena partizanom. Povrhu so seveda tudi tokrat nasuli

ugasko. Šoferjeva naloga je bila, da vse skupaj odpelje v neko jamo v Polju, kamor bi po orožje ob priliki prišli partizani.

Ko je zjutraj prišla Marija Omahen na delo, ji je šofer, ki je že sedel v tovarnjaku, rekel: »Kar stiska me pri srcu, ko pomislim, da moram tole odpeljati v Polje. Bi šla z menoj?« Marija je

redili. Celo smejala so se. Smejala se je tudi Marija, čeprav jo je bilo pošteno strah. S šoferjem sta srečno pripeljala do Polja. Tam je Marija skočila s tovarnjaka, voznik pa je vse skupaj stresel v jamo. Pri tem so se seveda ugaski pomešali z orožjem, ki se je tako videlo iz njih. Medtem pa je Marija opazila, da pri sosednji stavbi nekdo strmi vanjo. Šofer se je prestrašil in vprašal: »Kaj pa zdaj?«

»Se bom že jaz pogovorila z njim,« mu je odvrnila Marija. Odšla je k neznanu in mu dejala: »Naročeno nama je bilo, da tole pripeljeva semkaj in streševa v jamo. Nisva se upala spraševati, kaj je na tovarnjaku, niti zakaj sva to morala pripeljati v jamo. Tudi za vas je bolje, da nič ne veste o tem. Midva bova izginila in vi niste nič videli.«

»Neznanec je bil tako prestrašen,« se spominja Marija, »da sploh ni spregovoril besede.«

Ze pred sprejemom v partijo je bila Marija članica sindikalnega odbora v Saturnusu. Lojze Nussdorfer, ki je delal v istem oddelku kot ona, ji je nekega dne rekel: »Mici, pridita s Franco v nedeljo popoldne v Jarše.« Opisal ji je neko novo hišo ob cesti. »Tam te bom čakal jaz. Leskošek in morda še kdo drug.«

S Franco sta res šli v Jarše, od tam pa so ju poslali v Zadobrovo. Seveda sta vso pot pešali. V Zadobrovi so bili zbrani že vsi. Tam so jima povedali, da sta sprejeti v partijo. To je bilo avgusta leta 1941.

Besedilo in slika: DARJA JUVAN

Marija Omahen

bila takrat sekretarka OF v Saturnusu. Odšla je pogledat na blok v Moste, če so na straži tisti Italijani, ki jih je poznala. Res so bili. S šoferjem sta se odpeljala. Vse je potekalo tako, kot sta pričakovala. Italijani so bili dobro razpoloženi in preiskave niso na-

● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ●

Spominski posnetek: Srečanje članov ZRVS iz tuzlanske in ljubljanske regije 1. 1978

Bratstvo in enotnost-80 v SR Srbiji

Deseto, tradicionalno srečanje Bratstva in enotnosti 80

bo letos v SR Srbiji. To srečanje pomeni pomemben prispevek h krepitvi bratstva, enotnosti in enakopravnosti naših narodov in narodnosti, njihovega zblizevanju in boljšemu poznavanju, nadaljnem razvijanju in negovanju revolucionarnih tradicij in afirmaciji humanističnih vrednot naše revolucije.

Letošnje srečanje bo posvečeno 35-letnici osvoboditve Jugoslavije in 30-letnici uveljavljanja samoupravljanja

nja. Srečanje bo, kot prejšnja leta, v dneh od 2. do 4. julija.

V skladu s programom srečanja bo del slovenske delegacije s predstavniki tudi OK ZRVS Ljubljana Moste-Polje obiskala občino Kruševac.

Osrednja proslava ob dnevu borca in srečanje RVSJ pa bo v Čačku pri memorialnem kompleksu v spominskem parku, kjer bo odkrit tudi spomenik padlim borcem. VILKO SLUGA

sodelovanje v času njegovega 18-letnega delovanja v zvezi.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Franc Kocjančič, v imenu NO pa je poročal Ivan Anzelc. V razpravi je sodelovalo več delegatov s problematiko iz svojih društev. Skupščino sta pozdravila predsednik IO SIS za varstvo pred požarom Anton Podobnik, v imenu MGZ Ljubljana pa je pozdravil skupščino in gasilec čestital k uspehu Franc Ciuha. Nato je bil izvoljen novi UO NO zveze, s tem da je bil spremenjen 26. člen statuta. Za predsednika z 2-letno mandatno dobo je bil ponovno izvoljen Ivan Miklavš za poveljnika pa Janez Bricelj. Obema kot tudi zvezi želimo pri nadaljnjem delu mnogo uspehov.

IVAN KOS

Občinska konferenca ZRVS

Delegati občinske konference ZRVS Moste-Polje so obravnavali poročilo o delu organizacije v preteklem obdobju in finančno poročilo ter sprejeli osnutek statutarnega sklepa o kolektivnem delu, vodenju in odgovornosti v ZRVS. Med gosti sta bila prisotna tudi predsednik RK ZRVS Janez Japelj in predsednik MK ZRVS Ljubljana Rudi Lampret.

Delegati in gostje so v raz-

pravah ugotavljali, da se je organizacija v preteklem obdobju kot organizirana družbena sila v skupni fronti socialističnih sil afirmirala in da bistveno prispeva k ureditvi našega družbenega sistema. Tudi sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami je uspešno, posebno z ZB NOV: skupaj in odgovorno sodelujejo predvsem pri prenašanju tradicij NOB na mlajše generacije. V. S.